

Yrkes högskolan

OMRÅDESANALYS 2024

Handel

Myndigheten för yrkes högskolan

Innehållsförteckning

Inledning	3
Innehåll.....	4
Yrkehögskolans utbildningsinriktningar.....	4
Avstämningar.....	4
Yrkehögskolans statistik.....	5
Bedömning av platsernas utveckling.....	5
Handel	6
Utfall ansökan 2023.....	7
Resultat från genomförda utbildningar.....	8
Efterfrågan på kompetens på 3–5 års sikt.....	11
Regionalt utbud och regional efterfrågan.....	16
Bedömning av utvecklingen för nya platser med start 2025.....	19
Definitioner	20

Inledning

Det här är ett analysunderlag som visar hur myndigheten ser på utbildningarnas resultat, efterfrågan på kompetens och utvecklingen av utbildningsplatser inom en viss utbildningsinriktning – eller en gruppering av utbildningsinriktningar som har en koppling till varandra.

I underlaget presenteras statistik avseende pågående och beviljade utbildningsplatser, resultat för en utbildningsinriktning, eller en gruppering av utbildningsinriktningar samt information om efterfrågan. Varje presentation avslutas med en bedömning av hur myndigheten ser på utvecklingen av utbildningsplatser inom en viss utbildningsinriktning och hur många platser som kan beviljas för start 2025.

Bedömningen bygger på en avvägning av vad som är rimligt att bevilja utifrån en rad faktorer, där de tre främsta är

- det ekonomiska utrymme som myndigheten beräknar ha för att bevilja statsbidrag och särskilda medel för programmen
- dimensionering av redan beviljade platser och pågående utbildningar
- efterfrågan på kompetens.

Det bör understrykas, att det kan finnas skillnader gentemot bedömningen och den efterfrågan på kompetens som finns. Myndigheten har begränsade medel och en mängd prioriteringar måste göras mellan samtliga utbildningsinriktningar. Det kan innebära att efterfrågan inte kan matchas med motsvarande antal utbildningsplatser. Andra faktorer kan också påverka och som leder till att det inte är rimligt att genomföra en ökning av en utbildningsinriktning.

Enligt förordningen (2011:1162) med instruktion för Myndigheten för yrkeshögskolan ska myndigheten analysera arbetsmarknadens behov av utbildningar inom yrkeshögskolan.

Målsättningen med områdesanalysen är att bidra till ökad transparens och tydlighet. Underlaget kan både hänvisas till inför det att en ansökan öppnar och vid bedömning och kan förhoppningsvis bidra till att skapa en röd tråd från den enskilda ansökan till myndighetens beslut. Det är värt att understryka att bedömningen av en utbildningsansökan väger in fler faktorer än just områdesanalyserna.

Innehåll

Strukturen är densamma för samtliga områdesanalyser. Varje områdesanalys innehåller följande information:

- utfall av årets ansökan och det nya utbildningsutbudet
- resultat från genomförda utbildningar
- beskrivning av efterfrågan på 3–5 års sikt
- regionalt utbud och regional efterfrågan
- bedömning av nya platser.

Yrkeshögskolans utbildningsinriktningar

Det finns drygt 200 utbildningsinriktningar inom yrkeshögskolan. Till varje utbildningsinriktning hör en SUN-kod som myndigheten har tagit fram genom att utgå från Svensk utbildningsnomenklatur (SUN). All statistik som presenteras är uppbyggd efter detta system.

Varje utbildningsinriktning leder till en yrkesroll eller flera närliggande yrkesroller. Det finns också utbildningsinriktningar som kategoriseras som "övriga" utbildningsinriktningar. Dessa övriga SUN-koder kan innehålla både specifika utbildningar för vilka det av någon anledning saknas en dedikerad inriktning, eller mer obestämbara utbildningar som inte passar in i några av de andra SUN-koderna.

Antalet utbildningsinriktningar kan förändras över tid. Myndigheten kan ta bort eller lägga till SUN-koder beroende på utvecklingen på arbetsmarknaden.

Avstämningar

I framtagandet av denna områdesanalys har avstämningar skett med olika berörda branscher eller andra relevanta aktörer som kan bidra till att ge en samlad bild av efterfrågan på kompetens på nationell och regional nivå.

Yrkeshögskolans statistik

Det finns en hel del statistik om yrkeshögskolan och för den som vill veta mer hänvisas till myh.se och scb.se.

Här presenteras endast en begränsad del och det statistiska underlaget som tas upp är

- statistik över pågående och beviljade utbildningsplatser per utbildningsinriktning
- examensgrad från avslutade utbildningar per utbildningsinriktning
- andel i arbete från avslutade utbildningar per utbildningsinriktning
- arbetets överensstämmelse med utbildningen per utbildningsinriktning
- utnyttjade platser per utbildningsinriktning.

Statistik över pågående och beviljade utbildningsplatser utgör en grund för dimensionering av nya utbildningsplatser. Det som är särskilt relevant att visa i detta sammanhang är statistik över platser per slutår, för att illustrera vilket utflöde av kompetens som utbildningarna kan bidra med per år om alla beviljade platser utnyttjas.

Statistiken visar också var i landet beviljade utbildningar är placerade. Utbildningar inom yrkeshögskolan ska ha en utifrån arbetslivet lämplig regional placering och den regionala efterfrågan är en viktig aspekt vid beviljandet av nya platser.

Examensgrad, andel i arbete, arbetets överensstämmelse med utbildningen samt utnyttjade platser är alla olika sätt att mäta utbildningarnas resultat per utbildningsinriktning.

Bedömning av platsernas utveckling

Det nya underlaget avslutas med en bedömning av hur antalet platser per utbildningsinriktning kommer att utvecklas och hur många platser som kan beviljas för start 2025.

Bedömningen är inte ett facit över hur det kommer att bli. Antalet platser kan komma att bli lägre eller högre än bedömningen. Det beror på en mängd faktorer såsom bedömning av ansökningar, förändringar i vår omvärld och hur mycket statsbidrag eller särskilda medel som kan fördelas mellan alla utbildningsinriktningar.

Handel

Denna områdesanalys omfattar de utbildningsinriktningar inom yrkeshögskolan som bidrar till kompetensförsörjningen inom den svenska handeln, såväl butiks- som e-handeln.

Affärsutvecklare	SUN-KOD 340xc
Optikerassistent	SUN-KOD 341zd
Butikskommunikation	SUN-KOD 342zb
E-handel	SUN-KOD 341zc
Ledarskapsutbildningar inom handel	SUN-KOD 345ab

Utfall ansökan 2023

Utbildningsinriktningar	Ansökningar	Beviljade ansökningar
Affärsutvecklare	12	1
Optikerassistent	2	0
Butikskommunikation	1	0
E-handel	11	2
Ledarskapsutbildningar inom handel	0	0

Källa: MYH.

Pågående och beslutade platser per utbildningsinriktning och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år som kommande beslut kan påverka.

Utbildningsinriktningar	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Affärsutvecklare	105	70	35	35		
Optikerassistent	100	100	65			
Butikskommunikation	175	140	140	35		
E-handel	242	207	105	70	70	
Ledarskapsutbildningar inom handel	105	95	35			

Källa: MYH.

Platser som beviljas efter ansökan 2024 påverkar i huvudsak slutåren 2026–2027 och framåt, eftersom utbildningarna är mellan 200–400 yrkeshögskolepoäng långa. Nya platser kan fyllas på vid varje ansökningsomgång och på så vis byggs utflödet på framåt.

YH-flex

Utöver dessa platser beviljades utbildningsinriktningen butikskommunikation tre platser inom YH-flex 2024. Utbildningsinriktningen ledarskapsutbildningar inom handel beviljades fem platser inom YH-flex 2024.

Förutom dessa utbildningsinriktningar finns även utbildningsinriktningen apotekstekniker, med utbildningar som leder till arbete i de fysiska apoteken. Apotekstekniker finns med i områdesanalysen *Farmaci och läkemedelstillverkning*. Ytterligare områdesanalyser med relevans för handeln är *Företagsförsäljning och marknadsföring* samt *Distributions- och försörjningskedjan*.

Resultat från genomförda utbildningar

Examensgraden de tre senaste slutåren.

Utbildningsinriktningar	2020	2021	2022
Affärsutvecklare	75 %	85 %	89 %
Optikerassistent	74 %	68 %	74 %
Butikskommunikation	84 %	97 %	92 %
E-handel	76 %	79 %	74 %
Ledarskapsutbildningar inom handel	95 %	76 %	68 %
Totalt för yrkeshögskolan	72 %	70 %	67 %

Källa: SCB.

Andel i arbete och arbetets överensstämmelse med utbildningen året efter examen (avser examinerade 2022).

Utbildningsinriktningar	Andel i arbete, procent	Överensstämmelse arbete – utbildning		
		Helt/till största delen, procent	Till viss del, procent	Inte alls, procent
Optikerassistent	80 ± 11	..	..	..
E-handel	84 ± 5	47 ± 7	39 ± 7	14 ± 5
Totalt för yrkeshögskolan	89 ± 1	66 ± 1	25 ± 1	9 ± 0

Felmarginal angiven med 95 procents konfidensintervall.

Källa: MYH och SCB.

Om en cell är prickad betyder det att antalet observationer är för få för att kunna visas.

Andel i arbete och arbetets överensstämmelse kan enbart redovisas för e-handel. Andel i arbete kan dock redovisas även för optikerassistent.

En nyhet i årets områdesanalyser är att det nu går att visa uppgift även för de utbildningsinriktningar som har haft för få svarande och/eller examinerade för att resultat ska kunna publiceras. Detta har åstadkommit genom en sammanräkning av de tre senaste årens resultat. Därmed kan resultat nu redovisas även för affärsutvecklare, optikerassistent, butikskommunikation samt ledarskapsutbildningar inom handel.

Andel i arbete och arbetets överensstämmelse med utbildningen året efter examen (examinerade 2020–2022 sammanräknat).

Utbildningsinriktningar	Andel i arbete, procent	Överensstämmelse arbete – utbildning		
		Helt/till största delen, procent	Till viss del, procent	Inte alls, procent
Affärsutvecklare	80 ± 6	35 ± 8	50 ± 8	15 ± 6
Optikerassistent	70 ± 9	78 ± 9	17 ± 9	5 ± 3
Butikskommunikation	80 ± 9	45 ± 14	40 ± 13	16 ± 10
Ledarskapsutbildningar inom handel	93 ± 8	26 ± 13	56 ± 14	18 ± 10
Totalt för yrkeshögskolan	89 ± 0	65 ± 0	24 ± 0	10 ± 0

Felmarginal angiven med 95 procents konfidensintervall.

Källa: MYH.

Andel outnyttjade platser per startår.

Utbildningsinriktningar	2021	2022	2023
Affärsutvecklare	0 %	3 %	0 %
Optikerassistent	0 %	0 %	0 %
Butikskommunikation	1 %	5 %	0 %
E-handel	0 %	1 %	1 %
Ledarskapsutbildningar inom handel	18 %	30 %	33 %
Totalt för yrkeshögskolan	9 %	12 %	11 %

Källa: MYH.

Reflektion över resultat från genomförda utbildningar

Examensgraden har de senaste åren generellt sett varit högre än genomsnittet för yrkeshögskolan för samtliga utbildningsinriktningar i denna områdesanalys.

Andelen som fått ett arbete ett år efter examen är lägre än genomsnittet för yrkeshögskolan för samtliga utbildningsinriktningar i denna områdesanalys, utom för ledarskapsutbildningar inom handel. Arbetets överensstämmelse med utbildningen är mycket hög för utbildningsinriktningen optikerassistent. För övriga utbildningsinriktningar är överensstämmelsen inte lika god, där är andelen av de examinerade som uppger att de har ett arbete som inte alls överensstämmer med utbildningen högre än genomsnittet för yrkeshögskolan totalt.

Andelen outnyttjade platser vid start har de senaste åren varit väldigt låg för majoriteten av utbildningsinriktningarna i denna områdesanalys, förutom för ledarskapsutbildningar inom handel som har haft en relativ hög andel outnyttjade platser.

Slutsats

Utbildningsinriktningarna i denna områdesanalys visar goda resultat avseende examensgrad och nyttjade platser. Däremot är andelen i arbete förhållandevis låg för majoriteten av utbildningsinriktningarna, i jämförelse med genomsnittet för yrkeshögskolan totalt.

Efterfrågan på kompetens på 3–5 års sikt

Handelsbranschen är en av näringslivets största branscher och sysselsätter över en halv miljon människor enligt uppgifter från Statistikmyndigheten SCB. Handelsbranschen kan delas in i detaljhandel och partihandel, där detaljhandeln i sin tur kan delas in i dagligvaruhandel och sällanköpshandel. Det är en bransch som kännetecknas av hög personalomsättning, vilket enligt bransch- och arbetsgivarorganisationen Svensk Handels *Kompetensrapport (2022)* bland annat beror på att det är en inkörsport till arbete för många ungdomar och unga vuxna. Det är också en bransch med ett relativt stort behov av deltidsanställda.

I *Kompetensrapport (2022)* beskriver Svensk Handel hur utvecklingen inom handeln präglas av digitaliseringen, utvecklingen inom e-handeln samt ökande global konkurrens. Digitaliseringen driver utvecklingen inom handeln dels genom nya tekniska lösningar, dels genom ett ändrat digitalt beteende hos konsumenterna. Enligt Svensk Handel leder digitaliseringen och globaliseringen till ökad konkurrens vilket pressar priser och vinster. Men samtidigt konstateras att digitaliseringen möjliggör effektivare affärsmodeller, smartare analyser och ökade möjligheter till att ha rätt sak på rätt plats i rätt tid.

I rapporten beskrivs vidare hur e-handel har gått från att vara en egen nisch till att bli en köpkanal hos i stort sett varje handelsföretag. E-handeln väntas fortsätta växa i snabb takt, framför allt för sällanköpshandeln men även livsmedelsförsäljningen via internet väntas öka. Den ökade e-handeln innebär att butikernas roll förändras till att bli mer av en marknadsföringskanal. Denna utveckling beskrivs få konsekvenser för butiksbeståndet. Antalet butiker minskar och läget blir ännu viktigare för de butiker som blir kvar. Butiker, och därmed behovet av personal, koncentreras till större städer. Men i takt med utvecklingen inom branschen växer även behovet av nya kompetenser. Till exempel kan fysiska butiker satsa på att erbjuda olika typer av tjänster som e-handeln inte kan erbjuda.

I takt med den ökade digitaliseringen väntas även behovet av it-kompetens öka enligt Svensk Handels *Kompetensrapport (2022)*. Ökade datamängder innebär ett ökat behov av dataanalys. På sikt kan dock analysbehovet komma att automatiseras vilket kan leda till ett ännu större behov av it-kompetens snarare än analyskompetens. I takt med den digitala utvecklingen väntas även behovet av kompetens inom digital marknadsföring öka. Utvecklingen innebär även ett behov av fler lager, som dock väntas bli alltmer automatiserade. Utbildningsinriktningar inom marknadsföring ingår i områdesanalysen *Företagsförsäljning och marknadsföring* medan utbildningsinriktningar inom logistik ingår i områdesanalysen *Distributions- och försörjningskedjan*.

Enligt Svensk Handels rapport *Läget i handeln (2022)* väntas det totala antalet anställda inom handeln minska med 2–7 procent till år 2030. Det är framför allt inom sällanköpsvaruhandeln som antalet personer väntas minska. Myndigheten noterar att utbildningar som är riktade mot den fysiska handeln kan behöva anpassas för att kunna möta digitaliseringen.

Affärsutvecklare

En affärsutvecklare arbetsuppgifter är att ansvara för utveckling av verksamheten. Arbetet är ofta brett och innefattar både operativa och strategiska delar. Arbetet kan vara på strategisk nivå eller kopplat till enskilda processer eller affärsområden. En affärsutvecklare kan även arbeta med att utveckla eller ta fram nya produkter eller tjänster utifrån efterfrågan på marknaden.

Enligt Industrirådets kompetensbehovsundersökning, som presenteras i rapporten *Industrins kompetensbehov 2024-2027 (2024)*, hamnar kompetens inom affärsutveckling på plats nummer elva över de mest efterfrågade kompetenserna de tre närmsta åren. Tio procent av de tillfrågade företagen uppger att de räknar med att behöva mer kompetens inom affärsutveckling.

Affärsutvecklare tillhör yrkesgruppen 2421 – lednings- och organisationsutvecklare. Enligt Arbetsförmedlingen är det medelstora möjligheter till arbete för denna yrkesgrupp 2024. Det innebär att det enligt Arbetsförmedlingen råder balans på arbetsmarknaden för denna yrkesroll. Efterfrågan förväntas vara oförändrad på fem års sikt, vilket innebär att det kan förväntas fortsätta råda balans för denna yrkesgrupp på fem års sikt.

Lämplig grundläggande utbildning kan fås via gymnasieskolans ekonomiprogram. Det finns alternativa eftergymnasiala utbildningsvägar till yrkesrollen via högskolan, till exempel genom kandidatprogram i ekonomi. Men det finns även program som är särskilt inriktade på affärsutveckling, som exempelvis kandidatprogrammet i digital affärsutveckling vid Uppsala universitet.

Optikerassistent

Dessa utbildningar leder till yrkesrollerna optikerassistent eller optiksäljare. En optikerassistent kan arbeta både i butik och klinik. Optikerassistenter kan arbeta med såväl försäljning som med att vara behjälpliga med olika optiska hjälpmedel.

Arbetsförmedlingen gör ingen yrkesprognos för optikerassistenter eftersom underlaget är begränsat. I takt med att befolkningen blir allt äldre ökar dock behovet av ögonundersökningar, liksom av optiska produkter och hjälpmedel. Enligt myndighetens branschkontakter ökar andelen kunder med abonnemang, vilket leder till en viss trögrörlighet i branschen när det gäller känsligheten för konjunktursvängningar.

Lämplig grundläggande utbildning kan fås via gymnasieskolans vård- och omsorgsprogram. På eftergymnasial nivå saknas alternativa utbildningsvägar via exempelvis högskolan. Men det är vanligt att företag i branschen använder sig av internutbildningar, som kan skilja sig åt mellan olika aktörer.

Butikskommunikation

Butikskommunikation handlar om att skapa säljande miljöer med fokus på köpupplevelsen för att på så sätt öka försäljningen både på den digitala plattformen och i den fysiska butiken.

I denna utbildningsinriktning finns utbildning till visual merchandiser. Andra benämningar på yrkesrollen kan vara dekoratör eller butikskommunikatör. Dessa yrkesroller tillhör yrkesgruppen 3432 – inredare, dekoratörer och scenografer m.fl. Arbetsförmedlingen gör ingen yrkesprognos för denna yrkesgrupp på grund av att underlaget är begränsat. Enligt Svensk Handels *Kompetensrapport (2022)* väntas dock efterfrågan på visual merchandisers minska något till 2030 till följd av ett minskande antal butiker framför allt inom sällanköpshandeln. Sett till totalt rekryteringsbehov 2030 är visual merchandisers den yrkesgrupp inom handeln där rekryteringsbehovet bedöms vara minst i absoluta tal enligt rapporten.

Lämplig grundläggande utbildning kan fås via gymnasieskolans försäljnings- och serviceprogram. En alternativ utbildningsväg kan vara utbildningar inom folkhögskolan.

E-handel

Här ingår utbildningar som leder till yrkesrollen e-commerce manager. I korthet kan en e-commerce manager beskrivas som ansvarig för försäljning och marknadsföring i en webbutik. Denna yrkesroll kräver kunskap om såväl digital infrastruktur som marknadsföring. Arbetsuppgifterna kräver också kunskap om försäljning och affärsutveckling. E-handeln har en tydlig koppling till transportnäringen. E-handeln påverkar trafikeringen men också den logistiska strukturen som helhet. Företag kan med hjälp av olika integrationslösningar koppla sin e-handel till olika fraktsystem på marknaden. Det finns även tjänster för att inkludera företags affärssystem för att kunna överblicka flödet i leveranskedjan.

För denna yrkesroll saknas yrkesprognos från Arbetsförmedlingen. Det finns dock yrkesprognoser för yrkesroller som delvis överlappar yrkesrollen e-commerce manager, så som marknadsförare, affärsutvecklare samt speditörer och transportmäklare. För marknadsförare bedömer Arbetsförmedlingen att det är stora möjligheter till arbete 2024. Efterfrågan bedöms vara oförändrad på fem års sikt. För affärsutvecklare bedömer Arbetsförmedlingen att det är medelstora möjligheter till arbete 2024, vilket innebär att det bedöms vara balans på arbetsmarknaden för denna yrkesroll. Efterfrågan bedöms vara oförändrad på fem års sikt. För speditörer och transportmäklare görs ingen yrkesprognos eftersom underlaget är begränsat. Enligt Svensk Handels *Kompetensrapport (2022)* tillhör logistik och on-line marknadsförare de yrkesroller inom handeln som väntas öka mest procentuellt sett till år 2030, till följd av den ökade digitaliseringen inom handeln. Men det handlar fortfarande om förhållandevis små volymer sett till det totala rekryteringsbehovet i branschen. I rapporten saknas prognos för yrkesrollen e-commerce manager. Sammantaget är det därmed svårt att göra en bedömning av behovet av yrkesrollen e-commerce manager på 3–5 års sikt.

Det saknas sammanhållna alternativa utbildningsvägar till yrkesrollen som e-commerce manager. Däremot finns det yrkeshögskoleutbildningar som leder till yrkesrollerna affärsutvecklare och digital marknadsförare. Det finns även yrkeshögskoleutbildningar inom logistik.

Affärsutveckling, marknadsföring och logistik kan även läsas på högskolan. Det går till exempel att läsa kandidatprogram i ekonomi på högskola eller universitet och komplettera med kurser inom e-handel, e-logistik och digital marknadsföring. Det finns även en masterutbildning i management av digital handel vid högskolan i Borås.

Lämplig grundläggande utbildning kan fås via gymnasieskolans försäljnings- och serviceprogram.

Ledarskapsutbildningar inom handel

Utbildningsinriktningen innefattar utbildningar till butiksledare. Det är butiksledaren som har det övergripande ansvaret för att allt fungerar i butiken. Butiksledaren kan även hantera personalfrågor. Arbetsuppgifterna kan variera mellan allt från att följa upp resultat och utveckla verksamheten till schemaläggning, administration, inköp och deltagande i den dagliga säljverksamheten.

Butiksledare tillhör yrkesgruppen 5221 – säljande butikschefer och avdelningschefer i butik. Arbetsförmedlingen gör ingen yrkesprognos för denna yrkesgrupp. Enligt Svensk Handels *Kompetensrapport (2022)* väntas dock efterfrågan på butiksledare minska något till 2030 till följd av ett minskande antal butiker framför allt inom sällanköpshandeln.

För att bli butiksledare krävs både utbildning och yrkeslivserfarenhet. Grundläggande utbildning kan fås genom gymnasieskolans ekonomiprogram. På eftergymnasial nivå finns alternativa utbildningsvägar via högskolan. Det finns till exempel kandidatprogram i service management. Ett annat alternativ är handelsekonomiprogrammet vid högskolan i Skövde. Internutbildningar förekommer också.

Vidareutbildning för yrkesverksamma inom handel

Yrkeshögskolans kurser kan vara ett bra verktyg för kompetensutveckling av redan yrkesverksamma. Även YH-flex kan vara en metod för att höja kompetensen hos personer med yrkeserfarenhet.

Det har beviljats en hel del YH-kurser inom några av utbildningsinriktningarna i denna områdesanalys.

Inom affärsutvecklare har beviljats kurser inom exempelvis hållbar, digital och cirkulär affärsutveckling samt rådgivning och affärsmannaskap.

Inom e-handel har beviljats kurser inom exempelvis hållbarhet, e-handel för fysiska butiker, digital marknadsföring, koordination, digital försäljning, e-handel mellan företag och e-handelsplattformar.

Det kan även finnas relevanta kurser inom andra utbildningsinriktningar som exempelvis företagsförsäljning och marknadsföring eller inköp och logistik.

I tabellen nedan visas det totala antalet beviljade kursplatser för områdesanalysens utbildningsinriktningar per startår. Det stora antalet platser 2023 beror på en tillfällig budgetökning för yrkeshögskolan i vårändringsbudgeten 2023. Denna ökning medförde att antalet platser på kurser tillfälligt kunde öka kraftigt under 2023.

Platser per startår	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Totalsumma
Utbildningar till affärsutvecklare	70	140	200	330	365	195	1 300
Utbildningar inom e-handel	325	160	205	350	240	40	1 320
Totalsumma	395	300	405	680	605	235	2 620

Källa: MYH.

Regionalt utbud och regional efterfrågan

Nedanstående tabeller visar antal platser som avslutas per år i respektive region/län. Antal platser innebär tillgängliga utbildningsplatser och det är inte säkert att det motsvarar antal personer som examineras.

Utbildning till *affärsutvecklare*. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Blekinge	35	35	35	35		
Stockholm	70	35				

Källa: MYH.

Utbildning till *optikerassistent*. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Jönköping	35	35				
Skåne	35	35	35			
Uppsala	30	30	30			

Källa: MYH.

Utbildning inom *butikskommunikation*. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Skåne	35	35	35	35		
Stockholm	105	70	70			
Västra Götaland	35	35	35			

Källa: MYH.

Utbildning inom e-handel. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Jönköping	35	35				
Kalmar	35					
Västra Götaland och Halland*	32	32				
Skåne	35	35	35	35	35	
Stockholm	35	35	35	35	35	
Västra Götaland	70	70	35			

*Uppgifterna bygger på att flera orter har uppgetts i ansökan. Det är inte säkert att utbildning kommer att genomföras på samtliga av dessa orter.

Källa: MYH.

Utbildning inom ledarskapsutbildningar inom handel. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Stockholm	105	70	35			
Halland och Västra Götaland*	25	25				

*Uppgifterna bygger på att flera orter har uppgetts i ansökan. Det är inte säkert att utbildning kommer att genomföras på samtliga av dessa orter.

Källa: MYH.

Denna översikt visar att det finns en koncentration av utbildningsplatser till länen med storstäder, men att det även finns en viss spridning över landet. Majoriteten av arbetstillfällen och antalet anställda inom handeln är koncentrerade till Stockholm, Västra Götaland och Skåne enligt SCB. Svensk Handels *Kompetensrapport (2022)* konstaterar att utvecklingen inom e-handeln driver på handels urbanisering.

Regionalt utvecklingsansvariga

Myndigheten för också en dialog om efterfrågan på kompetens med regionernas utvecklingsansvariga (RUA). Regionerna besvarar varje år en regional enkät som myndigheten skickar ut gällande efterfrågan på kompetens för de olika utbildningsinriktningarna inom yrkeshögskolan. Det utbud som regionerna har svarat på var det som gällde 2023 och nya platser kan ha tillkommit sedan dess. Att en region inte har svarat på vilka behov som föreligger behöver inte betyda att det saknas efterfrågan på kompetens inom en utbildningsinriktning. Nedan presenteras en kort sammanfattning av de inkomna svaren.

Affärsutvecklare

Här svarar Region Stockholm att antalet platser bör öka mycket utifrån 2023 års utbildningsutbud på grund av handelns transformation inom digitalisering och ökade krav på hållbarhet. Region Blekinge svarar att antalet platser i den egna regionen bör bibehållas och lyfter ett behov av innovationsledare inom flera olika branscher.

Optikerassistent

Här svarar Region Skåne att antalet platser i den egna regionen bör bibehållas utifrån 2023 års utbildningsutbud.

Butikskommunikation

Här svarar Region Stockholm att antalet platser i den egna regionen bör öka utifrån 2023 års utbildningsutbud. Regionen betonar att när traditionella verktyg för kommunikation nu kompletteras med digitala verktyg och digitala kanaler behöver fler utbildas inom området, samtidigt som redan yrkesverksamma behöver kunna vidareutbilda sig när yrkesrollen utvecklas. Region Skåne svarar att antalet platser i den egna regionen bör bibehållas.

E-handel

Följande regioner svarar att antalet platser i den egna regionen bör öka utifrån 2023 års utbildningsutbud: Västra Götalandsregionen, Region Skåne, Region Jönköpings län och Region Stockholm. Region Kalmar län och Region Halland svarar att antalet platser i den egna regionen bör bibehållas. Flera regioner konstaterar att kompetensbehoven ökar i takt med e-handelns utveckling, vilket leder till ökade krav på kompetens inom bland annat e-handelslogistik.

Ledarskapsutbildningar inom handel

Följande regioner svarar att antalet platser i den egna regionen bör bibehållas utifrån 2023 års utbildningsutbud: Region Stockholm, Västra Götalandsregionen och Region Halland.

Bedömning av utvecklingen för nya platser med start 2025

Affärsutvecklare

Kompetens inom affärsutveckling efterfrågas som en del i handelns transformation. Även Industrirådets kompetensbehovsundersökning visar på ett ökat behov av kompetens inom affärsutveckling. Samtidigt finns det alternativa utbildningsvägar till yrkesrollen affärsutvecklare. Myndigheten bedömer därmed att utflödet från denna utbildningsinriktning för närvarande bör bibehållas, eller möjligen öka något.

Optikerassistent

Myndigheten bedömer att utflödet från denna utbildningsinriktning bör bevaras på nuvarande nivå.

Butikskommunikation

Myndigheten bedömer att utflödet från denna utbildningsinriktning bör bevaras på nuvarande nivå.

E-handel

Efterfrågan på kompetens inom e-handel ökar till följd av den digitala utvecklingen inom handeln, vilket reflekteras i regionernas uppgifter om kompetensbehoven i den egna regionen. Samtidigt finns det alternativa utbildningsvägar till arbete inom e-handel. Myndigheten bedömer därmed att utflödet från denna utbildningsinriktning för närvarande bör bibehållas, eller möjligen öka något.

Ledarskapsutbildningar inom handel

Myndigheten bedömer att utflödet från denna utbildningsinriktning bör bevaras på nuvarande nivå.

Som beskrivs inledningsvis är bedömningen inte ett facit över hur det kommer att bli. Antalet platser kan komma att bli färre eller fler än bedömningen. Det beror på en mängd faktorer såsom bedömning av ansökningar, förändringar i vår omvärld och hur mycket statsbidrag eller särskilda medel som kan fördelas mellan samtliga utbildningsinriktningar.

Bedömningen kommer att ses över årligen, i samband med att områdesanalyserna uppdateras.

DEFINITIONER

Andel i arbete	<p>De examinerades sysselsättning följs upp årligen via en enkät. Det huvudsakliga syftet är att ta reda på hur stor andel av de examinerade som har ett arbete året efter examen och hur väl arbetet överensstämmer med utbildningen.</p> <p>Andel i arbete avser examinerade som har uppgett att de har arbete året efter sin examen. Studerande på utbildningar som inte ger examen eller som inte har tagit examen ingår inte i undersökningen.</p>
Arbetets överensstämmelse med utbildningen	<p>Arbetets överensstämmelse med utbildningen, för examinerade som uppgett att de har ett arbete året efter sin examen, mäter hur väl arbetet överensstämmer med utbildningen enligt tre indelningar: helt eller till största delen, till viss del eller inte alls.</p> <p>Studerande på utbildningar som inte ger examen eller som inte har tagit examen ingår inte i undersökningen.</p>
Examensgrad	<p>Statistiska centralbyrån (SCB) är ansvarig för officiell statistik om yrkeshögskolan. Den officiella statistiken innehåller bland annat statistik om examinerade och examensgrad.</p> <p>Examensgrad beräknas som andel examinerade av antagna som bedrivit studier på utbildningar som ger examen.</p> <p>Examinerade avser antagna som har uppfyllt alla villkor för examen. Examinerade hänförs till det slutår som en utbildningsomgång har.</p> <p>För examinerade finns en eftersläpning i statistiken på grund av sena kompletteringar. Uppgifter för det senaste referensåret redovisas därför i november.</p>
Konfidensintervall	<p>Eftersom svarsbortfall förekommer är statistiken behäftad med viss osäkerhet. De redovisade procenttalen är därför skattningar med ett 95-procentigt konfidensintervall, vilket innebär att det sanna värdet ligger inom ett visst intervall med 95 procents säkerhet. Intervallet skrivs ut bredvid punktskattningen (andelen) med symbolen $\pm$, till exempel 90 ± 2. Det betyder att det sanna värdet, med 95 procents säkerhet ligger mellan 88 och 92 procent (SCB).</p>
Outnyttjade platser	<p>Outnyttjade platser avser summan av inställda platser och outnyttjade platser tre veckor efter start på varje enskild utbildningsomgång.</p>
SUN-inriktningar	<p>Svensk Utbildningsnomenklatur (SUN) är en klassificering av utbildningar som SCB ansvarar för. Den är en standard för klassificering av enskilda utbildningar samtidigt som den utgör ett system för aggregering av utbildningar till större grupper. Varje utbildning grupperas efter SUN-inriktning. Den mest aggregerade nivån är en position (en siffra). Den mest detaljerade nivån är fyra positioner (tre siffror och en bokstav).</p> <p>Myndigheten för yrkeshögskolan behöver dock kunna gruppera utbildningarna efter en mer detaljerad indelning än den officiella. Därför har myndigheten gjort en egen utvidgning av SUN genom att skapa en femte position bestående av ytterligare en bokstav. Syftet med den lokala utvidgningen är att komma närmare yrken och yrkesroller.</p>

Rätt kompetens i rätt tid.

Myndigheten för yrkeshögskolan

Myndigheten för yrkeshögskolan
Box 145, 721 05 Västerås
www.myh.se